

Spis treści

Przedmowa.....	11

1. SZACOWANIE RYZYKA AWARII INSTALACJI PRZEMYSŁOWYCH

Mieczysław Borysiewicz, Sławomir Potemski

1.1. Mechanizmy powstawania awarii instalacji przemysłowych.....	17
1.1.1. Specyfika powstawania awarii przemysłowych.....	18
1.2. Zagadnienia rozpatrywane w ocenie ryzyka awarii instalacji przemysłowych.....	28
1.2.1. Przegląd scenariuszy uwolnień.....	30
1.2.2. Prawdopodobieństwo wystąpienia scenariusza awaryjnego.....	31
1.2.3. Skutki.....	33
1.2.4. Lista zadań oceny ryzyka awarii przemysłowych.....	35
1.2.5. Ocena ryzyka awarii metodą analizy warstw zabezpieczeń (AWZ/LOPA).....	40

2. METODOLOGIA OCENY RYZYKA AWARII INSTALACJI PRZEMYSŁOWYCH W KONTEKŚCIE DYREKTYWY SEVESO II/III

Mieczysław Borysiewicz, Piotr Kopka, Ewa Kowalik-Pilarska

2.1. Wstęp.....	51
2.2. Metodyka MIMAH.....	56
2.2.1. Metoda „muszki”.....	56
2.2.2. Zdarzenie krytyczne.....	57
2.2.3. Klasyfikacja.....	58
2.2.3.1. Klasyfikacja typów instalacji.....	58
2.2.3.2. Klasyfikacja stanów skupienia substancji.....	60
2.2.3.3. Klasyfikacja zwrotów ryzyka opisujących właściwości niebezpieczne substancji.....	60
2.2.4. Cel i założenia metodyki MIMAH.....	61
2.2.5. Etapy metodyki MIMAH.....	61
2.2.6. Podsumowanie metodyki MIMAH.....	85
2.2.7. Przykład zastosowania metodyki MIMAH.....	86
2.3. Metodyka MIRAS.....	95
2.3.1. Etapy metodyki MIRAS.....	95
2.3.2. Indeks ryzyka dotkliwości skutku.....	101
2.4. Modelowanie efektu domina.....	103
2.4.1. Podejście oparte na wartości progowej.....	103
2.4.2. Wektory eskalacji i mechanizmy uszkodzenia sprzętu.....	106
2.4.2.1. Promieniowanie termiczne i działanie ognia od stacjonarnych pożarów.....	106
2.4.2.2. Promieniowanie termiczne i oddziaływanie ciepła od płomieni chwilowych.....	108
2.4.2.3. Fale uderzeniowe.....	109
2.4.2.4. Uderzenia odłamkami.....	110
2.4.2.5. Definicja i obliczanie wektorów eskalacji.....	111

2.4.3. Kryteria intensywności stanów uszkodzeń i strat	112
2.4.3.1. Pojęcie stanu uszkodzenia sprzętu	112
2.4.3.2. Intensywność strat i stan uszkodzeń	113
2.4.3.3. Pojęcie progę uszkodzenia	114
2.4.3.4. Pojęcie progę eskalacji	115
2.4.4. Progi uszkodzeń i eskalacji	117
2.4.4.1. Wartości progów uszkodzeń i eskalacji	117
2.4.4.2. Progi uszkodzeń i eskalacji dla scenariuszy pożarów	117
2.4.4.3. Progi uszkodzeń i eskalacji dla scenariuszy fali uderzeniowej	118
2.4.4.4. Odłamkowanie	122
2.4.5. Podsumowanie efektu domina	123

3. MODELE ŹRÓDEŁ EMISJI

Mieczysław Borysiewicz, Sławomir Potemski, Henryk Wojciechowicz

3.1. Koncepcja określania warunków źródłowych	125
3.1.1. Wstęp	125
3.1.2. Podstawowe źródła emisji	126
3.2. Charakterystyka źródła uwolnienia	128
3.2.1. Określanie warunków początkowych	128
3.2.2. Rodzaje uwolnień i parametry wypływu	129
3.3. Modelowanie wypływów	131
3.3.1. Wypływy jednofazowe	131
3.3.2. Wypływ dwufazowy z rury z uwzględnieniem tarcia	135
3.3.3. Formowanie rozlewiska	136
3.3.3.1. Wypływ z rurociągu	138
3.3.3.2. Wypływ dwufazowy z rury z uwzględnieniem tarcia	138
3.3.3.3. Obliczenia rozprężania od warunków przepływu dławionego do ciśnienia atmosferycznego w przypadku wypływu ciągłego	141
3.3.4. Wypływy chwilowe	143
3.3.5. Modelowanie rozprężenia	143
3.3.6. Uwolnienie w budynku	144
3.3.7. Uwolnienia zmienne w czasie	145
3.3.8. Modelowanie dynamiki kropli dla obliczeń opadu deszczowego substancji po uwolnieniach strumieniowych	146
3.4. Modelowanie wielkości rozlewiska	146
3.4.1. Rozlewiska na ziemi	146
3.4.2. Rozlewiska na wodzie	147
3.4.3. Czynniki powstrzymujące rozpyływanie	150
3.5. Parowanie rozlewiska	151
3.5.1. Wrzenie na ziemi	152
3.5.2. Parowanie na ziemi	153
3.5.3. Konwekcja na ziemi lub wodzie	154
3.5.4. Promieniowanie ciepłe	155
3.5.5. Wrzenie na wodzie	155
3.5.6. Brak tworzenia się lodu	156
3.5.7. Tworzenie się lodu	156

3.5.8. Parowanie wody.....	157
3.5.9. Rozpuszczanie w wodzie	158
3.5.10. Reakcja z wodą	160
3.6. Parowanie cieczy wieloskładnikowej	160
3.6.1. Parowanie ze zbiornika cieczy wieloskładnikowej	160
3.6.2. Powiązanie parowania rozlewiska i dyspersji chmury	161
3.7. Błędy w oszacowaniach warunków źródłowych.....	162

4. MODELE TRANSPORTU I DYSPERSJI W ATMOSFERZE

**Orest Dorosh, Piotr Kopka, Tomasz Kwiatkowski,
Piotr Prusiński, Grzegorz Siess**

4.1. Wprowadzenie dotyczące meteorologii oraz dyspersji atmosferycznej	165
4.1.1. Definicje pojęć i terminów	165
4.1.2. Miejska i przemysłowa wyspa ciepła	176
4.1.3. Silne ogrzewanie przeszkód przez słońce	176
4.1.4. Inwersja	176
4.1.5. Kategorie stabilności atmosfery używane do opisu turbulencji	177
4.1.6. Usuwanie przez wymywanie i reakcje chemiczne	179
4.1.7. Inżynieria podłoża	180
4.2. Przegląd dostępnych obecnie metod klasyfikacji współczynników rozproszenia dla różnych typów powierzchni	184
4.2.1. Wprowadzenie do dyskusji o efektach właściwości powierzchni	185
4.2.2. Wykorzystanie prostego modelu rozpraszania Gaussa do zrozumienia wpływu szorstkości	187
4.2.3. Sytuacje, w których prędkość wiatru, stabilność, ukształtowanie terenu różni się w czasie i/lub przestrzeni	189
4.2.4. Metody obliczania długości szorstkości powierzchni i długości przemieszczenia w modelach rozpraszania	190
4.3. Trajektorie ruchu oraz porywanie strumieni pary lub gazu	192
4.3.1. Strumienie zdominowane pędem	193
4.3.2. Unoszące się gęste strumienie gazu	194
4.3.3. Chmury dodatnio pławne	197
4.4. Procesy związane z uwolnieniami gazu ciężkiego.....	198
4.5. Trójwymiarowe modele numeryczne dyspersji gazu ciężkiego	201
4.6. Transport i dyspersja w pobliżu budynków	204
4.6.1. Uwolnienie w „kanionie”	205
4.6.2. Koncentracja na ścianach budynków spowodowana uwolnieniami z otworów wentylacyjnych	206
4.6.3. Koncentracja na ścianie zawietrznej budynku spowodowana uwolnieniem ze źródła znajdującego się na budynku.....	207
4.6.4. Inne efekty na budynkach.....	208
4.7. Modelowanie CFD.....	209
4.8. Modelowanie dyspersji w obszarze miejskim	219
4.8.1. Modelowanie obszarów miejskich w środowisku obliczeniowym QUIC	221
4.8.2. Model QUIC-URB.....	227

4.8.3. Fizyka cząstek Lagrange'a w modelu QUIC-PLUME	228
4.9. Modelowanie dyspersji w obszarze przemysłowym	233
4.10. Przegląd stosowanych modeli chmur par	239
4.10.1. Przegląd narzędzi do modelowania gazów ciężkich	239
4.10.2. Narzędzia do analizy zgrubnej	243
4.10.3. Modele pudełkowe	244
4.10.4. Modele smugowe dla stanu ustalonego	246
4.10.5. Uogólnione modele smugowe dla stanu ustalonego	246
4.10.6. Jednowymiarowe modele smug wyniesionych	247
4.10.7. Jedno- i dwuwymiarowe modele płytkiej warstwy	248
4.10.8. Modele trajektorii cząstek w ujęciu Lagrange'a	250
4.10.9. Dyspersyjny model kłębow gazu ciężkiego w ujęciu Lagrange'a	251
4.10.10. Narzędzia klasy CFD w ujęciu Euler RANS	252
4.10.11. Narzędzia klasy CFD w ujęciu Euler LES	254
4.10.12. Perspektywy dalszego rozwoju modeli gazów ciężkich	255

5. MODELE DYPERSJI SKAŻEŃ W ŚRODOWISKU WODNYM

Mieczysław Borysiewicz, Sławomir Potemski

5.1. Wprowadzenie	259
5.2. Identyfikacja podstawowych procesów	263
5.3. Ogólne podejście do modelowania transportu skażeń w wodach	266
5.4. Modelowanie transportu skażeń w wodach powierzchniowych	269
5.5. Modelowanie w gruncie i wodach podziemnych	273
5.6. Przegląd programów komputerowych	280
5.6.1. Modele trójwymiarowe	281
5.6.2. Modele dwuwymiarowe	291
5.6.3. Modele dwuwymiarowe o zmiennych x-y	291
5.6.4. Jednowymiarowe modele korytowe	292
5.6.5. Modele zerowymiarowe	295

6. METODY OBLICZEŃ LĄDOWYCH ROZLEWISK NAPL

Mieczysław Borysiewicz

6.1. Wprowadzenie	297
6.1.1. Konceptualizacja modelu wycieku	298
6.1.2. Rozlania a wycieki	300
6.1.3. Podmodele koncepcyjne modelu wycieku	304
6.1.3.1. Model uwolnienia NAPL	304
6.1.3.2. Model przepływu lądowego	304
6.1.3.3. Wielofazowy podpowierzchniowy symulator przepływu NAPL	305
6.1.3.4. Model stężenia NAPL na powierzchni	306
6.2. Teoria kwantyfikacji wycieków	307
6.2.1. Infiltracja cieczy niewodnych pod powierzchnią	308
6.2.1.1. Prawo Darcy'ego	308
6.2.1.2. Retencja płynów	309

6.2.1.3. Infiltracja	312
6.2.1.4. Uproszczony model infiltracji	313
6.2.2. Rozprzestrzenianie się na powierzchni	313
6.2.2.1. Przepływ lądowy.....	313
6.2.2.2. Uproszczony model rozprzestrzeniania	315
6.2.3. Zniknięcie wycieku	315
6.2.3.1. Drenaż NAPL.....	317
6.2.4. Utrata przez parowanie z powierzchni	318
6.2.4.1. Odparowanie	318
6.2.5. Wietrzenia chemiczne rozlania	320
6.2.5.1. Transformacja chemiczna	320
6.2.5.2. Transformacja fotochemiczna	321
6.2.5.3. Transformacja drobnoustrojów	321
6.3. Wymagania dotyczące parametrów do modelowania wycieków	322
6.3.1. Właściwości płynu	322
6.3.1.1. Gęstość NAPL.....	322
6.3.1.2. Lepkość	323
6.3.1.3. Napięcie powierzchniowe.....	324
6.3.1.4. Napięcie międzyfazowe.....	324
6.3.1.5. Zwilżalność	324
6.3.1.6. Ciśnienie pary.....	324
6.3.1.7. Równanie fazowe	325
6.3.1.8. Rozpuszczalność	325
6.3.1.9. Nasycenie resztkowe	325
6.3.1.10. Dyfuzyjność powietrza	325
6.3.1.11. Stała Henry'ego	326
6.3.1.12. Współczynnik degradacji	326
6.3.2. Właściwości nośników podpowierzchniowych	326
6.3.2.1. Rodzaj gleby	327
6.3.2.2. Zawartość minerałów	328
6.3.2.3. Gęstość nasypowa.....	328
6.3.2.4. Porowatość.....	328
6.3.2.5. Zatrzymywanie wody w glebie	328
6.3.2.6. Przepuszczalność wewnętrzna	329
6.3.2.7. Rozkład wielkości ziarna	330
6.3.2.8. Współczynnik dyfuzji pary.....	330
6.3.3. Właściwości powierzchni terenu	330
6.3.3.1. Topografia	330
6.3.3.2. Chropowatość.....	330
6.3.3.3. Makropory.....	331
6.3.3.4. Wiatr nad powierzchnią ziemi.....	331
6.3.3.5. Pogoda	331
6.3.4. Źródła właściwości gleby.....	331
6.4. Dostępne modele wycieków	332
6.4.1. Model przesiewowy do rozprzestrzeniania powierzchniowego	332
6.4.2. Modele częściowe	333
6.4.2.1. Infiltracja niewodnych cieczy.....	333
6.4.2.2. Rozprzestrzenianie się po powierzchni	333
6.4.2.3. Tworzenie i rozprzestrzenianie się rozlewiska	333

6.4.2.4. Odparowanie wycieków	334
6.4.3. Rozlewisko i potrzeba sprzężenia modelu	334
6.4.4. Uproszczony model rozprzestrzeniania się wycieków	335
6.4.5. Dokładny model wycieku	338
6.4.6. Chropowatość powierzchni	340
6.5. Ograniczenia modelu	342
6.6. Wnioski dotyczące najnowszego modelowania wycieków	343

7. PALNOŚĆ

Mieczysław Borysiewicz, Aleksey Kaszko

7.1. Granice palności	347
7.1.1. Oszacowanie granicy palności	349
7.1.2. Granice palności dla mieszanek gazowych	350
7.1.3. Granice palności jako funkcja ciśnienia	350
7.1.4. Granice palności jako funkcja temperatury	351
7.1.5. Schematy zubożniania i palności	352
7.2. Temperatura zapłonu	354
7.3. Temperatura samozapłonu	355

8. WYBUCHY

Mieczysław Borysiewicz, Aleksey Kaszko

8.1. Wprowadzenie	357
8.2. Wybuch chmury gazu w otwartej przestrzeni	362
8.2.1. Obliczenie maksymalnego nadciśnienia Δp	363
8.2.1.1. Deflagracja	363
8.2.1.2. Detonacja	364
8.2.2. Obliczenie czasu trwania fazy dodatniej t_+	364
8.2.2.1. Deflagracja	364
8.2.2.2. Detonacja	365
8.2.3. Model fali uderzeniowej dla wybuchu chmury gazu w otwartej przestrzeni	366
8.2.3.1. Algorytm metody fali uderzeniowej	367
8.2.4. Model korelacji	367
8.2.4.1. Klasyfikacja na podstawie zawartości energii w wybuchowej części chmury	369
8.2.4.2. Klasyfikacja typów gazu zgodnie z zachowaniem w trakcie wybuchu	369
8.2.4.3. Współczynnik wydajności	369
8.2.5. Określenie stref szkód	370
8.3. BLEVE	371
8.3.1. Mechanizm BLEVE	374
8.3.2. Przegrzanie cieczy	377
8.3.3. Graniczna temperatura przegrzania	379
8.3.4. Graniczna temperatura przegrzania z bilansu energetycznego	383
8.4. Kiedy występuje BLEVE?	386

8.5. Model wybuchu TNT.....	387
8.5.1. Wyznaczenie ładunku równoważnika TNT.....	387
8.5.2. Metoda wybuchu multienergetycznego	391

9. MODELE SKUTKÓW

Anna Wawrzyńczak

9.1. Wstęp	395
9.2. Funkcje odpowiedzi na dawkę i funkcje probitowe	396
9.2.1. Funkcje odpowiedzi na dawkę.....	396
9.2.2. Funkcje probitowe	398
9.3. Modele skutków w przypadku gazów toksycznych	400
9.4. Modele skutków w przypadku efektów termicznych.....	403
9.5. Modele skutków w przypadku eksplozji	408

10. ILOŚCIOWE METODY SZACOWANIA RYZYKA

Anna Wawrzyńczak

10.1. Wstęp	415
10.2. Ryzyko lokalne	418
10.2.1. Wyznaczenie ryzyka lokalnego w wyniku dyspersji substancji toksycznej	419
10.3. Ryzyko indywidualne	422
10.4. Ryzyko społeczne.....	425
10.4.1. Wyznaczanie przykładowej krzywej F-N	427
10.4.2. Definiowanie kryteriów ryzyka z wykorzystaniem krzywej F-N'.....	429

11. RYZYKO ŚRODOWISKOWE

Mieczysław Borysiewicz, Grzegorz Siess

11.1. Wstęp	431
11.2. Metody oceny ryzyka środowiskowego.....	432
11.3. Substancje powstające w trakcie poważnej awarii	439
11.3.1. Metody teoretyczne.....	440
11.3.2. Metoda grupowania	441
11.3.3. Metoda prognozowania	441
11.3.4. Metody eksperymentalne	442
11.4. Ogólne zasady podatności i reakcji środowiska.....	443
11.5. Identyfikacja poważnych zagrożeń awaryjnych: przykłady, kryteria i progi	448
11.6. Ocena ryzyka środowiskowego	452
11.6.1. Dane i informacje na potrzeby oceny ryzyka	455
11.6.2. Identyfikacja zagrożeń.....	457
11.6.3. Zdarzenie początkujące / analiza przyczyn	457
11.6.4. Wykaz potencjalnych scenariuszy awarii	459
11.6.5. Analiza częstości awarii.....	461
11.6.6. Szacowanie ryzyka	464
11.6.7. Zapobieganie, kontrola i eliminacja awarii.....	467
11.6.8. Skutki awarii	468

11.6.9. Przedstawianie wyników analizy ryzyka środowiskowego	471
11.7. Kryteria akceptacji ryzyka	472
11.8. Tolerancja ryzyka środowiskowego w przypadku poważnych awarii przemysłowych	477
11.9. Ocena i wybór środków zarządzania ryzykiem	480
11.10. Zagadnienia środowiskowe w uregulowaniach prawnych.....	482

12. PRZYKŁAD ANALIZY RYZYKA INSTALACJI BAZY PALIW

Wojciech Wiśniewski

12.1. Opis zakładu	487
12.2. Klimat i dominujące warunki meteorologiczne w obszarze zakładu	489
12.3. Zewnętrzne źródła zagrożeń	490
12.4. Opis instalacji magazynowania paliw (zbiorniki magazynowe).....	491
12.5. Ogólny wykaz prowadzonych procesów technologicznych	493
12.6. Wykaz warstw bezpieczeństwa.....	494
12.7. Środki bezpieczeństwa służące do ograniczenia skutków awaryjnych uwolnień.....	499
12.8. Opis substancji niebezpiecznych występujących w zakładzie	500
12.9. Zagrożenia związane ze stosowanymi substancjami.....	501
12.10. Zagrożenia związane z operacjami rocesowymi oraz transportem wewnątrzzakładowym	502
12.11. Założenia do procesu szacowania poziomu ryzyka	503
12.12. Przyczyny wystąpienia poważnych awarii przemysłowych.....	505
12.13. Zagrożenia efektem domino	507
12.14. Założenia do oceny szkód i prawdopodobieństwa wystąpienia awarii	508
12.15. Lista wytypowanych scenariuszy	517
12.16. Zestawienie prawdopodobieństwa wystąpienia scenariuszy	519
12.17. Dane wejściowe do modelowania skutków uwolnień	521
12.18. Ocena zasięgu reprezentatywnych scenariuszy awaryjnych	522
12.19. Ocena skutków reprezentatywnych scenariuszy awaryjnych.....	523

DODATEK

Analiza ryzyka awarii instalacji przemysłowych

z wykorzystaniem prototypu systemu RAT-IF	527
Mapowanie zakładu.....	528
Analiza ryzyka dla zakładu	530
Prezentacja wyników obliczeń modelu skutków scenariuszy awaryjnych	533
Prezentacja rozkładu ryzyka lokalnego i indywidualnego	534
Wyznaczanie bezpiecznej odległości od instalacji przemysłowych.....	535
Podsumowanie	538

Literatura.....	539

Notki biograficzne.....	553